

# GONIEC CZĘSTOCHOWSKI

DZIENNIK POLITYCZNY, SPOŁECZNY, EKONOMICZNY I LITERACKI

**CENA PRENUMERATY:** Miesięcznie z przesyłką pocztową 3 zł. Dla odbierających pismo na miejscu 1 zł 25 gr. Cena pojedynczego numeru 10 groszy. Konto czekowe w Pocztowej Kasie Oszczędliwej Nr. 61206.

**REDAKCJA I ADMINISTRACJA**  
Częstochowa, ul. r. Marii Śz. Tel. 245. Skrz. pozt. 45  
Redaktor lub jego zastępca przyjmują odpowiedzialność za wyjątkiem dni świątecznych od godz. 10-2 po poł. Redakcji nadesłanych re

**CENY OGŁOSZEŃ:** Za wiersz milimetrów przed tekstem 40 gr. W tabelkach wiersz napisowy 45 gr. Każdy dalszy wiersz po 15 gr. Najniższa ogł. drobne 150 zł. Ogłoszenia zamiejscowe i niemyślnie 50 proc. drożej. Ogłoszenia zarobkowe 100 proc. drożej. W numerach świątecznych i niedzielnych ceny o 25 proc. droższe. Ogłoszenia skłonne, fantazyjne, otyflowe i bilansowe o 100 proc. droższe.

## Przyczyny niedomagań samorządów miejskich

Polityka inwestycyjna miast.

IV.  
Sprawa inwestycji miejskich na brała w ostatnich dwóch latach wielkiego rozgłosu, tematuwi temu prasa poświęciła setki artykułów, władze nadzorcze wydały szereg okólników „antyinwestycyjnych”, inwestycje zostały potępione w czambuł, całe zło w gospodarce samorządowej miejskiej przypisano polityce inwestycyjnej gmin miejskich. Sprawy tak ważnej i tak żywotnej dla życia samorządowego nie można jednak traktować w sposób ogólnikowy; przy rozważaniu spraw związanych z polityką inwestycyjną naszych miast należy zwrócić uwagę na dwa zagadnienia; jedno, czy roboty inwestycyjne są niezbędne dla miast polskich, i drugie, skąd czepić fundusze na roboty inwestycyjne. Pierwsze zagadnienie jest bardzo proste; naszym miastom brak wszystkiego; są to właściwie nie miasta, lecz jakieś średniowieczne zamknięte osady, na tym punkcie opinia jest jednorodna, różnica zdań występuje już jednak z chwilą postawienia pytania, które braki są najważniejsze, jaka więc musi być kolejność w usuwaniu ich; jedni zechcą tworzyć zakłady związane z opieką społeczną, inni położą nacisk na sprawy komunikacyjne, inni na sprawy budowlane, dla innych znowu najważniejszemi sprawami będą zagadnienia higieny, dla innych sprawy szkolne etc.; wszyscy będą mieli rację, powsta nie chaos i zamieszanie.

wych, umożliwiających stałe utrzymywanie danych inwestycji. Wszelkie odstępstwa od powyższej wyliczonej zasad są zgubne dla samorządów miejskich, w mieleniu się z powyższymi zasadami i w lekceważeniu ich leży źródło złego; polityka inwestycyjna gmin miejskich staje się wówczas niezdrowa i prowadzi do zachwiania podstaw finansowych samorządu. Niezdrowa jest więc taka polityka inwestycyjna, która polega na zaciąganiu pożyczek na bardzo ciężkich warunkach, na rozrzućnym wykonywaniu robót inwestycyjnych z zaciągniętej pożyczki, na prowadzeniu danego przedsiębiorstwa, o ile to była inwestycja rentująca się, w sposób sprzeczny z zasadami handlowymi, na wykonywanie inwestycji nierentującej się z wpływów budżetowych, bez gwarancji, że samorząd będzie w możności stałe utrzymywać i prowadzić dany zakład, o ile będzie on wymagał stałych corocznych dopłat z wpływów budżetowych, a samorząd sum tych stałe dostarczać nie będzie w stanie, etc. etc.

Zdrowa polityka inwestycyjna

oparta bywa: 1) albo na korzystnych pożyczkach, jeżeli idzie o inwestycje rentujące się, pożyczka zaś korzystną nazwać można taką pożyczkę, która umożliwiła samowystarczalność przedsiębiorstwa na zasadach handlowych, 2) lub też na wpływach budżetowych, jeżeli inwestycja jest nierentująca się, wyjątkowo na subsydiach państwowych lub bardzo niskim oprocentowanych pożyczkach, jeżeli dana inwestycja, po wykonaniu jej, nie będzie wymagała żadnych stałych dopłat budżetowych, lub też wpływy bud

żetowe pozwola na takie stałe dopłaty, na coroczną spłatę procentów i amortyzację zaciągniętej pożyczki. Aby budżet zwyczajny umożliwiał odpowiednią politykę inwestycyjną, musi on być realny i mieć charakter budżetu produkcyjnego, a nie konsumpcyjnego. Budżetem konsumpcyjnym można nazwać taki budżet, w którym znaczna część wpływów zwyczajnych przeznaczona jest na cele inwestycyjne, jak np. budowę dróg, mostów, na parki, skwery, na regulację miasta, na budowę no-

więc gmina miejska posiada szereg takich instytucji i musi do nich dokładać, budżety zwyczajne siłą rzeczy zostają przelaowane wydatkami na utrzymanie takich instytucji, wszelkie dalsze inwestycje i dalszy ich rozwój zostają zazwyczaj uniemożliwione, budżety stają się konsumpcyjne, w tworzeniu więc np. dużej ilości zakładów opieki społecznej tkwi poważne niebezpieczeństwo dla równowagi finansowej miast, stają się one prawdziwym hamulcem dla normalnego rozwoju miast.  
Dr. Stanisław Nowak  
wice-prezydent m. Częstochowy.



**Ksiądz Antoni Zagrzejewski**  
Radca duchowny Częstochowskiej Kurji Biskupiej  
Kanonik honorowy Kolegiaty Kaliskiej, proboszcz parafii Kłobucko.  
Po krótkich cierpieniach, opatrzony św. Sakramentami zmarł dnia 7-go Sierpnia 1930 roku, w 72 roku życia.  
Eksportacja zwłok do kościoła parafialnego nastąpi w niedzielę dnia 10 Sierpnia o godz. 4 po poł.  
Pogrzeb dnia następnego po nabożeństwie żałobnym. O czym zawiadamia  
**RODZINA.**

## Bank Śląski-Banque de Silesie S. A.

Spółka Akcyjna

### Oddział w Częstochowie

Zawiadamia, że biura Banku mieszczące się przy ulicy Aleja II Nr. 18, przeniesione zostaną z dniem 12 sierpnia 1930 roku do nowego lokalu przy ulicy Aleja II Nr. 26, I-o piętro.

W związku z powyższem, biura Banku w dn. 9 i 11 b. będą nieczynne.

Weksle płatne dnia 9 i 11 b. m. mogą być wykupione w dniu 13 sierpnia r. b. do godziny 12 w południe.

## Polska a państwa bałtyckie

Aktywność polskiej dyplomacji.

Berlin. — „Berliner Tgb.“ w korespondencji z Rygi zajmując się położeniem państw bałtyckich i stwierdza, że wskutek aktywności polskiej polityki sytuacja ta znacznie się skomplikowała. Polska w stosunku do Sowieków zachowuje neutralność, gdyby jednak na Ukrainie wybuchło chłopięce powstanie, Polska z pewnością wykorzysta ten moment dla zrealizowania celów polskich nacjonalistów (?) i stworzenia unii polsko-ukraińskiej. Wówczas sytuacja państw bałtyckich może uratować ścisła neutralność, którą zagwarantowa-

ły im mocarstwa, bowiem Rosja Sowiecka z tego powodu nie odważyłaby się na konflikt z całą Europą.

Neutralność państw bałtyckich nie zabezpieczy ich bytu, jeżeli nie zapobiegną one możliwościom zamachu komunistycznego od wewnątrz. Udanie się takiego zamachu choćby na jeden dzień, spowodowałoby wielkie komplikacje. Najlepiej zabezpieczyła się pod tym względem Finlandia, która zaniechała strasnej polityki i otworzyła wystąpiła przeciwko komunizmowi

wych gmachów etc., z tem obliczeniem, że przyszłe budżety zwyczajne nie będą zbytnio obciążone bądź procentami z powodu tych inwestycji, bądź też kosztami utrzymania danych inwestycji.

Budżetem konsumpcyjnym nazwać można taki budżet, w którym gros wpływów zwyczajnych przeznaczona jest na takie cele, które nie zwiększają majątku gminy, jak np. na wydatki osobowe, wydatki kancelaryjne, różne subwencje, opiekę społeczną w różnej postaci, na różne czynności poruczone etc. etc.

Budżety zwyczajne powinny być budżetami produkcyjnymi, tj. muszą przeznaczać spore sumy na inwestycje miejskie nierentujące się, ponieważ inwestycje rentujące się, z zasady winny być wykonywane z pożyczek, pierwszeństwo ze względów finansowych należałoby oddawać takim inwestycjom nierentującym się które po wykonaniu ich nie wymagają żadnych lub też nieznacznych wydatków na eksploatację ich; łatwiej np. wykonać ulepszone na nawierzchnie ulic, układać chodniki, zakładać plantacje miejskie, gdyż te wymagają przez szereg lat tylko nieznacznej konserwacji, trudniej natomiast budować instytucje opieki społecznej, gdyż te wymagają corocznie stosunkowo znacznych sum na eksploatację deficytową tych instytucji; jeżeli

## Zakon OO. Paulinów

i uroczystość św. Emeryka na Węgrzech.

Paulini, zwani także pustelnikami, lub zakonem św. Pawła pierwszego Pustelnika, wywodzą się od pierwszych anachoretów i są zakonem najstarszym na świecie. Przedmiot rozmowy św. Pawła i Pustelnika ze św. Antonim Wielkim stał się regułą życia późniejszych pustelników, którzy, idąc śladami św. Pawła, te reguły rozwijali i uzupełniali. Do takich pustelników należą: św. Pafnucy, św. Maryn, św. Saba, św. Heronim, św. Onufry i wielu, wielu innych, zamieszkujących lesiste i bezludne pustynie. Za czasów króla św. Stefana przybyło do Węgier wielu takich pustelników z różnych miejscowości, a między nimi pierwszym był św. Andrzej Zurawek, Polak; i uczeni jego św. Benedykt. Niedługo zaś potem, bo 1016 r. przybył tam św. Gunterus, a ten znowu przyprowadził do króla św. Stefana św. Gerarda, który odbywał pielgrzymkę do Ziemi Świętej. Do tych pustelników zalicza się bł. Mateusz Eskandelli, urodzony w Budzie i bł. Waczą, zamieszkujący blisko Wyszegradu oraz bł. Salomon, król węgierski, pokutnik i pu- stelnik. Św. Gerard był nauczycielem św. Emeryka, a następnie biskupem Csanad. Ten święty Pustelnik jako i wymienieni wyżej szczególnie odznaczali się miłością i czcią ku N. Maryi Pannie. Za wpływem św. Gerarda św. Stefan budował kościoły ku czci Maryi Panny, której opiece też oddał swe państwo węgierskie.

Z biegiem czasów rozmnażali się pustelnie po Węgrzech, a w tych pustelniach jak jasne pochodnie i gwiazdy przyswlecali ludowi węgierskiemu święci mężowie. Bartłomiej, biskup Pięciu Kościołów, zwiędając diecezje, znalazł wielu takich mężów świętych, mieszkających w lasach. Nie mógł zostawić ich w ukryciu, ale zaprzagnął, aby jaśnień poczęli na świeczniku wśród

## Katastrofalny wzrost bezrobocia w Anglii

London. — Bezrobocie w Anglii wzrasta do niebywałych rozmiarów. Ostatnio zarejestrowana liczba przekracza dwa miliony osób i wynosi dokładnie 2.011.467. Podobnie wysokiej liczby bezrobocia nie posiadała już Anglia od czerwca roku 1921. Ze położenie gospodarce w Anglii tak się pogorszy, nie przewidzieli nawet wybitni ekonomiści. Naczelny redaktor „Observer” Garvin pisał jednak niedawno, że liczba dwóch milionów bezrobotnych osiągnięta zostanie dopiero we wrześniu. A co będzie — zapytuje Garvin — na Boże Narodzenie?

Charakter bezrobocia angielskiego różni się od bezrobocia w innych krajach tem, że dotyczy głównie kilku dziedzin życia gospodarczego, przede wszystkim zaś bawełny i węgla. Bezrobocie spowodowane jest faktem utraty przez Anglię rynków zagranicznych i niemożnością ponownego zdobycia tych rynków.

Położenie gospodarce Anglii jest bardzo poważne, choćby dlatego, że wyspy brytyjskie nie są w stanie same się wyżywić. 60 proc. środków żywności importuje się coraz bardziej samodzielnie, co również utrudnia sytuację ekonomiczną Anglii.

ludu jego djecznej. Wybudował dla nich klasztor blisko miasta Pieciciu Kościół pod wezwaniem św. Jakuba i przepisał im regułę wspólnego życia 1215 r. To stało za panowania na Węgrzech Andrzeja II. Rodzaj życia pustelnickiego obrał sobie również bł. Euzebiusz, kanonik z Granu (Ostrzyżymowic) i rozwinął go. Z kilku towarzyszyami osiadł w okolicy Pilisiu blisko Szanto, w djecznej ostrzyżymowskiej. Sława cnot jego rozszerza się, przedkłada się do dążeń do nieba drogą pustelnickiego życia. Ten mąż święty miał dziwne widzenie. Pewnego razu, gdy się modlił podczas nocy na puszcy, zobaczył na niebie, że po lesie między drzewami latają ogniste pochodnie, ogniste kule i ogniste gwiazdy, a każde to światło z cśob na latające, po pewnym czasie zgromadziło się w jedno miejsce i na podobieństwo jednego słońca taką światłością zaświeciło, że nocne ciemności ustąpić musiał. Kiedy zamysłony Euzebiusz przez pokorne modlitwy błaga Chrystusa Pana o wyjaśnienie tego widzenia, słyszy te słowa z nieba: „Euzebiusz! Ognie te, osobno latające to są pustelnicy, mieszkający samotnie na puszcy, a którzy, gdy będą zgromadzeni w klasztorach, swoją świętością, przykładem, nauką, pracami i cudami jak słońce będą świecić w Kościele Bożym”. Po tem widzeniu w r. 1243 zbudował wśród trzech jaskiń, w których mieszkali, kościół z klasztorem, a po połączeniu się z pustelnikami w Patach, pojechał do Rzymu i tam z pomocą św. Tomasza z Akwini wystarał się o zatwierdzenie tego rodzaju życia złączonych w klasztorach pustelników oraz o regułę św. Augustyna dla nich. W czasie pobytu w Rzymie bł. Euzebiusz założył tam klasztor przy kościele S. Salwatora in Onda.

Dziwnie Bóg błogosławił bł. Euzebiuszowi i dziełu jego w organizowaniu życia klasztorowego pustelników św. Pawła. Papież zlewał na ten zakon swe łaski duchowne, a królowie węgierscy zapatrywali go w dobra materialne. Wkrótce pod osłoną Korony Węgierskiej znajdowało się 170 klasztorów św. Pawła i Pustelnika, a liczba ich tak wielka, że w klasztorze jednym tylko św. Wawrzyńca pod Budą było ich pięćset zakonników. Iu zakoników było w klasztorze

Nostre, to świadczy fakt, że tamtejsi Paulini, przed napaadem Turków chroniąc się do zamku w Wyszegradzie, zdolali uratować i obrońcą Koronę Królewską, zwaną świętą, która się tam przechowywała. Z bulli papieskich widać, że zakon ten był w szczególności sposobem przez królów węgierskich umiłowany i szanowany. Paulini byli spowiednikami królów, Paulini byli wychowawcami synów królewskich, a z tego też powodu wielkie znaczenie mieli w królestwie węgierskim. Zakon św. Pawła i Pustelnika dla miłości N. Maryi Panny, którą Węgrzy za czasów św. Stefana ogłosili za swą Patronkę (Magna Domina), był umiłowany przez cały naród węgierski. Naród ten węgierski otaczał największą czieją cudowne obrazy Matki Boskiej w kościołach pauliniskich, jak Nostre, Marja Thal, Remete, Kamenia, Lepoglawa, Munyorka, Laodia i t. p., przy których służbę majestatową Bożemu OO. Paulini spełniali, pomagając na przykazanie sobie dane: „Die ac nocte manebitis in tabernaculo obserantes custodias Domini et custodias Domine nostre”.

Królowie węgierscy: Bella IV, ojciec św. Kunegundy naszej, Karol I, Ludwik I, Zygmunty I cesarz i król węgierski, Maciej Korwin,

nie mają słów na wyrażenie uwielbienia dla OO. Paulinów. Król Maciej Korwin, oddając OO. Paulinów kościoł w Alba Regalis, w którym poświęcił swe państwo N. Pannie król węgierski św. Stefan, tak pisze do Stolicy św.: „Położony blisko mego miasta Budy kościół pod wezwaniem Bogarodicy Marii w polu, zaledwie tysiąc kroków odległy od zamku, sławny starożytnością swoją, pierwszy przed wszystkimi, wybudowany w czasie nawrócenia do wiary narodu węgierskiego, z powodu licznych pielgrzymek w czasie wszystkich świąt N. Panny w wielkiej czci u ludu, kiedyś parafia, obecnie z powodu zmienności losów wśród pól u podnóża gór pozostający i prawie opuszczony jest: tylko w czasie świąt Matki Boskiej się ożywia. Ponieważ pleban tego kościoła mieszka w Budzie ma różne beneficja, a tylko utrzymuje tam swoich kapelanów, którzy nie odpowiadają powadze miejsca tego, więc z tego względu upraszam Świątobliwość Waszą o przekazanie kościoła tego, poświęconego Matce Boskiej, Patronce tego królestwa, Paulinom, którzy dla zakonnej obserwacji i świętości życia narodu węgierskiego miłuje i miejsce to święte im oddać pragnie dla większej czci Marii. Co gdy się

stanie nietylko mnie wielką Najświętszą Ojciec wyświadczyście łaskę, ale i kościół ten od upadku uratujecie, a narodowi dopomóżcie do większej pobożności ku Najświętszej. Ja zaś dochoyde tego kościoła tak powiększę, że wielu zakonników może tam mieszkać i Boga z Waszą Świątobliwością oraz wniernych Jego modlić się będzie. Buda feria secunda przed św. Janem Chrzczicielem 1479. (Fragmen Panis 253).

W Albie były złożone zwłoki św. Emeryka i ojca jego św. Stefana króla; w Albie też spoczął obok innych królów nieszczęśliwy Ludwik II, który poległ pod Mohaczem 1526 r. Kościół w Albie, jako i wiele innych kościołów pauliniskich w czasie jarzma tureckiego na Węgrzech uległ zniszczeniu i sprofanowaniu przez Turków.

Roku 1786 po kasacie Paulinów na Węgrzech za Józefa II, donosząc o tem Paulinom polskim sekretarz generału Paulinów, ks. Kajetan Guris, te w liście napisał słowa: „winstujemy Prowincji Polskiej OO. Paulinów, że ta obecnie powagą Stolicy św. od naszej odłączona zostaje bezpieczną w klęsce naszej ostatecznej. Niech ją Bóg zachowa na wieki przyszłe jako nasienie obfite rodziny pauliniskiej i niech wszelkiem błogosła-

wieństwem napełnia”. (Enc. Kościł. Tom. XVIII. 1892).

Pod kilkiem paimy św. Pawła i Pustelnika w klasztorze N. Maryi Marii, Królowej Korony Polskiej, zachował cudownie Bóg Paulinów na przyszłe wieki. Niechże św. Emeryk wyprosi u Boga, by to ziarno paulinickie rozrosło się jak w wiekach ubiegłych na Węgrzech w Polsce na chwałę Bogu i honor Narodu polskiego i węgierskiego.

O Alfons Jędrzejewski

## Padają kłosy

Padają kłosy przez zębów podcięte,  
Padają kłosy — trudu złoty plon,  
Schylają głowy blawaitki zwiędnięte  
Razem z kłosami przez zębów podcięte  
Pieśniki swojskiej słychać znany ton.

I leży kłosy jak ludzkie nadzieję  
I leży kłosy — owoc żywnych gleb  
A los złowieszczy sztycherzy się śmieje,  
Ze kłosy padły jak ludzkie nadzieję  
W odwiecznej walce o byt i o chleb.

Pas widnokręgu w oddali ciemnieje,  
Czemuż te Fatum drwi i graską, prób.  
I że wszystkiemu jednako się śmieje?

Bo pełne kłosy jak ludzkie nadzieję  
Cicho i kornie legły mu u stóp.  
M. Mszczyska.

## TELEGRAMY

**300.000 GÓRNIKÓW FRANCUSKICH GROZI STRAJKIEM.**

Lille. — Górnicy zagłębia węglowego północnej Francji i Pas de Calais w liczbie 300 tysięcy domagają się obecnie ponownie wynagrodzenia za przysługujący im urlop wypoczynkowy i w razie nie uwzględnienia ich żądania grożą strajkiem.

Koło Halluin na terytorjum belgijskim około 2.000 strajkujących robotników francuskich urządziło masową demonstrację.

Zandarmerja belgijska dopiero po kilkugodzinnych wysiłkach i przy użyciu broni zdołała rozprószyć demonstrantów i przywrócić spokój. W czasie starcia kilku demonstrantów odniosło rany.

## Cud pod Neapolem

**Matka Boska płacze nad niedolą Włoch.**

Neapol. — W Licignano, miasteczku w pobliżu Neapolu, status Matki Boskiej Różancowej od kilku dni pokrywa się potem, a z oczu spływają rzęsiszte łzy.

Spisany protokół został podpisany przez

## PRZEZ NIEBIESKIE OKULARY. :: ::

Tydzień ubiegły dla zwykłego śmiertelnika, zmuszonego przebywać w miesiąc podczas miesięcy letnich, niczem prawdopodobnie nie różnił się od poprzednich, dostarczających za całą rozrywkę zmian obrazów w kinach, spacerów po parkach i wśród kwitnących dajli w alejach, gdyby nie poniedziałkowe zaburzenia robotnicze na tle słusnych żądań pracy i chleba.

Bo jak żyć, jak wychowywać dzieci, utrzymać rodzinę i chociażby najskromniej się przyszkodzić, gdy niema pracy a co za tem idzie i pieniądze. Smutne te wypadki nawet zobojętniałych już dziś na wszystko ludzi nastrajają na poważne refleksje.

Otóż jeden z takich obywateli, który jak sam utrzymuje, należał do najszczęśliwszych na świecie ludzi, że doczekał się wolnej, niepodległej Polski, naczynny świadek zajęć poniedziałkowych na placu Magistrackim, dad upust swemu, być może przesadnemu, rozgoryczeniu.

— Mam teraz dużo czasu, jak panu wiadomo, więc się włóczę nie tylko po mieście, ale i okolicy. Szukam, żeby się jeszcze o coś zachaczyć. Młodszą dzieci w szkołach też kosztują, więc dla starszych i siebie muszą wyszukać jakie zajęcie, gdyż bieda zaczyna i nam zaglądać do domu, a chociaż zobojętniałem już na wszelkie sprawy społeczne, to jednak te zajęcia z robotnikami poruszyły mnie do głębi. A może też odczulem to więcej, niż inni, bo jeżeli się istniejący dziś kryzys nie odmieni na lepsze, a resztki pozostałego kapitałiku zjemy, to będę prawdopodobnie

zmuszony przyłączyć się do tych nieszczęśliwych, którzy w tak nierozważny sposób pragną zdobyć pracę.

— Tak, to bardzo przykra sprawa, ale skąd wziąć pieniądze na zatrudnienie tylu bezrobotnych, kiedy nawet bogate państwa przechodzą nie sam kryzys ekonomiczny i niemniej, niż my, cierpią na klęskę bezrobocia.

— Ale u nas przy dobrych chęciach można było do tego nie dopuścić. Kraj bogaty leży odłogiem i wszędzie widać zaniedbanie i potrzeby ogromu pracy, a dowodem niech będzie Francja, tam niema bezrobotnych. Tam od chwili ukończenia wojny podjęto energicznie odbudowę kraju, chociaż o stonunkach mieszkaniowych, jakie u nas panują, Francuzi nie mają pojęcia.

— Francja to kraj bogaty.

— A pomimo to nie czyniono tam igraszek z majątku narodowego, jakim jest własność nieruchomości, co w dużej mierze przyczyniło się u nas do stanu obecnego. Sfery rządzące we Francji nie starały się zapominać, że każdemu człowiekowi, potrzebny jest dach nad głową, że właściciel jest tylko doczesnym stróżem dobra i majątku ogólnego. Pomimo głębokich przekonań republikańsko - demokratycznych z kapitałem i wazstątem pracy nie czyniono demagogicznych eksperymentów, jak również nie dopuszczano do ekscesów na tle posuniętych do absurdu wymagań ekonomiczno - socjalnych. Tam pamiętają zawsze, że podstawą bytu i egzystencji państwa jest wyteżona praca i wytwórczość całego ogółu mieszkańców.

U nas zaś pod troskliwą opieką Sejmu, tych wybrańców narodu, doszło do takiego zrozumienia go-

spodarczego, że każdy posiadacz domu, chociażby z dziurawym dachem jak sito, fabryki, przedsiębiorstwa, handlu czy nawet sklepie spożywczego, zaliczony jest do drugiego rzędu obywateli kraju. Nigdzie nie ma posłuchu — nigdy nie przyznaje się mu racji i nigdzie nie może uzyskać odpowiedniego kredytu. Wzmaniaż że to walei się w niego jak taranem podatki państwowymi i komunalnymi, prze różnego rodzaju świadczeniami socjalnymi i karami bez liku.

Taki obywatel drugiego rzędu z racji swego bodaj najniebezpieczniejszego posiadania jest stałym i notorycznym przestępcą, gdyż nie jest w stanie znać obowiązujących go przepisów, chociażby nie innego nie robił, tylko całe życie wyczuwał się w te kilkaset rozporządzeń, dekretów i ustaw państwowych, z których uchwał których tak dumnie są posłowie nasi. Taki obywatel może być zawsze karany administracyjnie przez władze państwowe, komunalne, Kasę Chorych, pośrednictwem pracy, inspekcji pracy, ubezpieczenia społeczne, fizyczne, umysłowe, od wypadków, fundusz bezrobocia, no i Urząd Skarbowy i t. d. i t. d. Do tego więc stopnia jest zdmordowany, że kiedy dawniej bał się tylko sądu koronnego, to dziś czuje się tam jak w raju, bo w sądzie może się sam bronić lub przez adwokata, a w instytucjach jeszcze mu karę do kary za zwłokę dolaża.

Czy przy takim skolowaceni i wyczerpaniu niezbędniejszych dla przedsiębiorstwa funduszy na podatki i świadczenia socjalne, z których nie wiele korzystają pracownicy, można myśleć o budowie domu, o rozwoju przedsiębiorstwa, to mamy tego najlepsze dowody w ogłoszeniach o licytacjach

przez urzędy skarbowe, komorników i Kasę Chorych, gdzie dorobek nieraz całego życia sprzedany zostaje za kilkadziesiąt złotych na pokrycie kar, kosztów i zaległych podatków. Kto więc ma dać zatrudnienie tym tysiącom ludzi, żyjących jedynie z pracy rąk własnych, kiedy przez taką „radośną twórczość” zastój w przemyśle i nędza w handlu rośnie na równi z bezrobociem.

Skutków kryzysu ekonomicznego i trapiącej klęski bezrobocia, pod jakim ugina się nasze młode państwo, nie można wyliczyć przy pisywać rządowi pomagającym. Największa wina być może jest w tem, że kiedy byliśmy u proggu rzeczywistej poprawy naszych stosunków ekonomicznych i kiedy mądry i przewidujący polityk, chłop polski, poseł Witos wypowiedział się „że jest źle, ale będzie jeszcze gorzej” to za tę uświadomającą prawdę „radosna twórczość” wygoniła go jak psa, chociaż sam Witos, jego autorytet i polityczna przynależność w dużej mierze przyczyniło się do odparcia najeźdy bolszewickiego. Dziś w rocznicę tego historycznego wydarzenia nikt nie uważa nawet za samą przywytóżność o tem przypomnieć. Jest to jeszcze jeden fakt naszej niesprawiedliowości, którą od zarania naszego niepodległego bytu stale się rządźmy.

Nasze Sejmy dla świętego spokoju o podstawy gospodarcze kraju nigdy kopii nie kruszły. To też jeżeli ustawa o ochronie lokatorów w swoim czasie była koniecznością, to należało ją tak stosować jak to czynili inni państwa, chociażby jak Niemcy lub Francja. Tam ustawa o ochronie lokatorów nie wstrzymywała rozbudowy kraju, jak u nas, a dewaluacja pieniądza, którą niemniej dotkliwie przebo-

dziły te państwa niż Polska, zręczni i mądre w rozbudowie krajów wykorzystwały. Budowano tam dzień i noc, tak że w oczach powstawały odbudowane z ruin całe miasta, wsie, dworce kolejowe, kołonie robotnicze, domy dla urzędników państwowych i komunalnych. U nas zaś co chwila strajkowano, gdyż góra t.j. Sejm, rządy i partje zwalczały się po staremu do utraty sił, lecz nie o przyszłość państwa, nie o dach nad głową dla obywateli rządzonego przez nich kraju.

Skutki tego aż nadto dotkliwie wszyscy odczuwamy. Eksperymenty z własnością nieruchomości przeciągnęły strumę do tego stopnia, że dziś niema w Polsce ani takiego rządu, ani też człowieka, któryby podjął się sprostać temu ciężkiemu zadaniu. Owszem znalazł się jeden taki, ale na bardzo krótką chwilę. Był nim profesor i były kilkakrotny premier inżynier Bartel. Ale zaledwie bliżej się dotknął, chociaż tylko swego własnego projektu budowy domów mieszkalnych, to czempredziej się wycofał. Złosiłi zaś utrzymują, jakoby to było jednym z głównych powodów że popularny nasz premier obecnie więcej przekłada miejsce pobytu we Lwowie niż w Warszawie.

Do tych gorzkich refleksji na tle poniedziałkowych zaburzeń robotniczych w naszym mieście należy sobie uświadomić jeszcze i ten smutny objaw, że pożyczka budowlana, na którą tyle pokładano nadziei, miaś w lutym, rozpisana była w czerwcu, a pieniądze za nią nie miały jeszcze czasu rozpyznąć się po kraju. Tymczasem komu głód kiszkii okręca, trudno, by nie wołał: pracy i chleba!

igrek.

# Z OKAZJI XXV ROCZNICY

ISTNIENIA FIRMY:

Pierwsza w kraju Parowa Fabryka Hebli i Narzędzi Stolarskich

## ALFONSA KLAWE

W CZĘSTOCHOWIE

składają Czcigodnemu Jubilatowi serdeczne życzenia

PERSONEL BIUROWY

oraz Firmy Reprezentatywne:

<b>BLAŻEJ FASTYN</b> WARSZAWA na wólk Wawlijskie	<b>JULIUSZ GAMPERT</b> WARSZAWA wólk. Wileńskie, Białostockie i Wezwawko
<b>M. HERSZLIKOWICZ</b> CZĘSTOCHOWA	<b>SAUL HOROWICZ</b> KRAKÓW

Częstochowa, 10 sierpnia - 1930.





Teatr „ODEON”  
Program od soboty 9 sierpnia i dni następane:  
JASKÓŁKA SEZONU 1930/31  
DZIŚ Fascynujący film, osnuty na kanwie życia współczesnego p. t.  
**BIAŁY MANDARYN**  
Wstrząsający dramat dusz ludzkich, treść którego zaczerpnięta została z prawdziwego zdarzenia.  
W rolach głów.: FLORENCE VIDOR, WALLACE BRERY, WERNER OLAND i JAK Nc. HUGH i in.  
Nad program: **Nowoczesne malarstwo w podróży postdziejnej** hum. farsa orsz. **KRONIKA FILMOWA** (Aktualności chińskiej historii).  
Na scenie: **Wyspiey Artystów Warszawskich Teatrów Nowych** Na scenie: pod kierunkiem T. MERGŁA  
— **REWJETKA** —  
**EULALJA z PORTUGALJI**  
1. UWERTURA — orkiestra. 2. U cioci na imieninach. Na dancingu — T. MERGEL. 3. Loteria fantowa. Ja pona zasnę — ANNA WOLEKONSKA. 4. W szkole skocz — wycieczka Pro esorka Anna Wolkonska. Zosia-Zofia Duranowska. Kazio-M. Ha ichi. Stasio-T. Mergiel. S. Zofia Duranowska — w swoim nowym repertuarze. 6. FINAŁ — cały zespół.  
Szczegółowy programach. Ost. seans o 9.30 w. Początek przedstawień w niedzielę, i święto o 4.30 w sob. o 4.30 w. pozostałe dni o 5.30 po 1.00. **Casy zniżone!** Krzesła part. na wszystkie seanse tylko 1 zł. Łoże 1.80 i 2.

# KRONIKA

**Niedziela 10 SIERPNIA**  
Dziś — Wawrzyńca m. Jutro-Zuzanny p., Tyburtyjzja. **Wschód słońca o godz. 4.25. Zchód o godz. 19.13.**  
Kalendarzyk historyczny: 10/VIII, 1113 r. Zwycięstwo krzyżowców pod Murcem.  
— **Uroczysty obchód 10-lecia Straży Pożarnej w Blachowni.**  
Dziś, w niedzielę, Straż Pożarna Ochotnicza w Blachowni obchodzi uroczystość 10-lecia swego istnienia i swą tak wielce pożyteczną działalność.  
Zarząd Straży zorganizował z tej okazji piękną uroczystość, której program jest następujący: godzina 9 r. — zbiórka drużyn, godz. 10 — raport i powitanie gości, godz. 10.30 — wymarsz do kościoła w Blachowni, godz. 1 po poł. — powrót z kościoła na plac ćwiczebny, godz. 1.30 — dekoracja za wysługę lat, godz. 1.40 — losowanie drużyn, stojących do zawodów ćwiczebnych, godz. 2 — rozpoczęcie ćwiczeń, godz. 4 po poł. — zakończenie zjazdu.  
— **Ogólne zebranie Ligi Katolickiej.**  
Dziś, w niedzielę, o godz. 4 po poł. odbędzie się w sali Katedralnej ogólne zebranie Stowarzyszenia Mężów Katolickich paraf. św. Rodziny i św. Zygmunta. Na zebraniu tem p. W. Guzowski wygłosi referat na temat „Cud nad Wisłą”. Na godzinę przed zebraniem będą przyjmowane składki członkowskie i dokonywane zapisy nowostępujących członków. Pożądana jest jaknajliczniejsza przybycie nie tylko mężów katolickich, lecz również kobiet i młodzieży katolickiej.  
— **„Ulen” płac!**  
Przedstawiciele amerykańskiej firmy „Ulen” podjęli pertraktacje za pośrednictwem Związku Miast z miastami: Piotrkowem, Częstochową, Kaliszem, Kielcami, Lublinem, w których firma ta przeprowadza inwestycje. Idzie mianowicie o ugodowe zatłwienie prentysji tych miast do firmy „Ulen”. „Ulen” jest gotów wypłacić samorządom pewne odszkodowanie.  
25-lecie Fabryki Hebli i Narzędzi Stolarskich w Częstochowie.  
W dniu dzisiejszym pierwsza w kraju Parowa Fabryka Hebli i Narzędzi Stolarskich Alfonsa Klarego w Częstochowie, mieszcząca się przy ul. Waszyngтона 20, obchodzi jubileusz 25-lecia egzystencji.  
Przed 25-ciu laty fabryka początkowo w skromnych rozmiarach powstała z własnej inicjatywy p. Klarego, pod którego fachowym kierownictwem znajduje się do dnia dzisiejszego, zatrudniająca obecnie już kilkadziesiąt robotników przy okazałej produkcji ro-

cznej około 30.000 sztuk wszelkiego rodzaju narzędzi stolarskich z drzewa. Fabryka skutecznie konkuruje jakością wyrobów i cenami z zagranicą, zwłaszcza z fabrykami wiedeńskimi. Na wystawie w Częstochowie w 1909 r. firma nagrodzona została za swe wyroby wielkim złotym medalem.  
W dniu jubileuszu 25-letniej egzystencji złożył należyty wzorowej publiczności przemysłowej życzenia dalszego jeszcze pomysłniejszego rozwoju dla pożytku Państwa i społeczeństwa.  
— **Kredyt dla drobnego przemysłu, handlu i rzemiosła.**  
Uzyskana staraniem Miejscowego Koła Zjednoczenia Stanu Średniego pożyczka w wysokości 150.000 złotych dla drobnego przemysłu i rzemiosła zostanie rozdzielona na skutek dalszych starań tegoż Zarządu całkowicie, a nie w 70 proc., jak to dotychczas zamierzano.  
— **Wywłaszczenie gruntów w 223 gminach pod budowę kolei.**  
Wobec przystąpienia do dalszych robót nad budową wielkiej magistrali łączącej Gł. Śląsk z Gdynią przystąpiono na odcinku Herby — Inowrocław do wywłaszczenia gruntów w 223 gminach, w powiatach: częstochowski, wieluńskim, łaskim, sieradzkim, łęczyńskim, tureckim, kolskim i nieśwawskim.  
— **Kurs gier i zabaw sportowych dla kobiet.**  
Miejski Komitet W. F. i P. W. zawiadamia, że Okr. Ośrodek W. L. i P. W. organizuje dla kobiet szarowany dwutygodniowy kurs propagandowy gier i zabaw w Łodzi w dwóch turach: I-a od 15.IX b. r., II-ga od I.X b. r. każda po 30 uczestniczek.  
Kandydatki winny posiadać ogólne wykształcenie z zakresu 7-u klas szk. powsz. oraz wszelkie dane odnośnie prowadzenia pracy w f. Obowiązują podpisanie deklaracji. Zgłoszenia (osobiście w celu wypełnienia deklaracji) do dnia 28 b. m. w Sekretariacie Komitetu — Magistrat, pokój nr. 3 godz. 11—14 Zgłoszone w oznaczonym terminie kandydatki otrzymają zawiadomienie o przyjęciu na jedną z wymtur, które upoważni je do otrzymania 50 proc. zniżki kolejowej.  
— **Międzyklubowy bieg na przełaj.**  
Dziś, w niedzielę, o godz. 4 po poł. na boisku miejskim w Zawodzie odbędzie się międzyklubowy bieg na przełaj na dystansie 3 km. W biegu tym biorą udział zwołowi zawodnicy Krakowa, Śląska, Łwowa i innych miast, że wymienimy tutaj takich zawodników jak Motyka z Legii Krak., Demkowski (Łwów), Litewka (Śląsk) i wielu innych.  
Dalsze zgłoszenia zawodników przyjmują kierownik Kursu W. F. i P. Boski w szkole powsz. na Zawodzie, przy ul. Olsztyńskiej 10, o godz. 9—15 w niedzielę oraz na boisku miejskim przed startem. Wpisowe od zawodników 50 gr. Na grody w dyplomach.  
Zawody powyższe odbędą się pod egidą „Skry” z łaskawym współudziałem por. Dobrowolskiego.

# Program obchodu uroczystości

10-cio lecia „CUDU NAD WISŁĄ” w CZESTOCHOWIE.

W myśl odeszy Prezydium Rady Ligi Katolickiej oraz uchwał przedstawicieli duchowieństwa, wszystkich stanów, organizacji i instytucji miasta Częstochowy w dn. 28 lipca r. b. Komitet Wykonawczy w osobach: Ks. Z. Sedzimir, Dr. L. Wasilewski, L. Bugajski, W. Prezyd. Dr. Nowak, F. D. Wilkoszewski, J. Serednicki, Z. Glice i K. Plucik, niniejszym podaje do publicznej wiadomości następujący program obchodu Uroczystości 10-lecia „Cudu nad Wisłą”:

- 1) 14 sierpnia o godz. 17 — 19 nabożeństwo przed Szczytem. Procesja z Najsw. Sakramentem po Wałach ze światłem. Kazanie J. E. Ks. Biskupa diec. Częstochowskiej.
- 2) Adoracja Najsw. Sakramentu przez całą noc (14 na 15 sierpnia).
- 3) 15 sierpnia o godz. 6 rano godzinki, msze św., kazania, o godzinie 11 suma z kazaniem przed Szczytem w Bazylice, o godz. 17 nabożeństwo z kazaniem przed Szczytem. Uwaga: W tem nabożeństwie bierze udział wielki pochód religijno-narodowy.
- 4) 16 sierpnia: Adoracja, Komunia św., suma z kazaniem i niespory z wystawieniem Najsw. Sakramentu w Bazylice.
- 5) 17 sierpnia o godz. 11 sumy pod Szczytem i w Bazylice z kazaniem i wystawieniem Najsw. Sakramentu. Od godz. 17 — 19 zakończenie Tryumfu Eucharystycznego nabożeństwem przed Szczytem i Procesją z Najsw. Sakramentem po Wałach.

II. **Porządek pochodu z przed kościoła św. Zygmunta przed Szczyt Jasnę Górę w dniu 15 sierpnia:**

- 1) Zbiórka o godz. 15, wymarsz punktualnie o godz. 16.
- 2) Na początku pochodu z krzyżem ustawiają się Harcerze przed mostem kolejowym w wylotu ul. Wały, a następnie w niżej podanej kolejności ustawia się pochód:  
3) Wszyscy w kolumnach czwórkowych idą prawą jezdnią.  
4) Sztab organizacyjny, odznaki, mundury i t. p. obowiązuja: — 1) Krzyż, 2) Harcerze, 3) Młodzież Szkół Średnich, 4) Stow. Młodzieży P. Męskiej i Żeńskiej, 5) Stowarzyszenia P. W. i W. F., 6) Hucce szkolne, 7) Strzelec, 8) T-wa i Kluby Sportowe, 9) „Victoria” i C. T. C., 10) Sokół, Orkiestra Straży Ogniovej z Rakowa, 11) Pluton Ligi Morskiej, 12) Szkoła Rzem.-Przem., 13) Częstochowski Koło Akademików, 14) Stow. Nauczycieli Szkół Wyższych, Średnich i Powszechnych, 15) Narodowa Organizacja Kobiet, 16) miodem i gotowych do sprzedaży, jako okazy dla T-wa. Takie wydawanie ramek gratisowych odbywać się będzie na każdym zebraniu miesięcznym, oczywiście członkom nowoprzybywającym i tym, którzy jeszcze nie otrzymali.

Następnie uchwalono: urządzić z dniem 1-szym września b. r. **SS. ZMARTWYCHWSTANIA PAŃSKIEGO** otworzą **PENSJONACIK DLA PANIENEK** z dobrych rodzin, potrzebujących kuracji klimatycznej, w okolicy podgórskiej 620 metrów wysokości. **Warunki zdrowotne i higieniczne pierwszorzędnego, oraz całkowita opieka słońca.** **Blizszych informacji udziela SS. Zmartwychwstania Pańskiego w Strzyżawie stacja Sucha, poczta Lachowice, woj. krakowski, lub SS. Zmartwychwstania Pańskiego w Częstochowie, ul. Maltw. Marci Panar Nr. 66.**

**OGŁOSZENIE.**  
**ZARZĄD SPÓŁKI ŁOWIECKIEJ W KŁOBUCKU** niniejszym podaje do publicznej wiadomości że w dniu 16 sierpnia 1930 r. o godz. 3 po południu w kancelarii miejscowego Magistratu odbędzie się publiczna licytacja na oddanie w 6-cioletnią dzierżawę terenów polowania w m. Kłobucku. Ogólny obszar około 2300 ha. Suma wywoławcza 5000 zł za cały okres płatna z góry za 6 lat. **Blizszych informacji udziela Magistrat m. Kłobucka w godzinach urzędowych ZARZĄD.**

„CASINO” Modeluski Nr 10.  
**Ceny biletów do Krzesel:**  
do rozpoczęcia 1-go seansu 80 gr. na następne po 1 zł. Kasy czynne na godzinę przed rozpoczęciem.  
Każdy grosz, złożony na Komitet Spoleczny niesienia pomocy bezrospotnym, przyczynia się do zmniejszenia klęski bezrobocia.

— **Wielka zabawa w Złotym Potoku.**  
Dziś, w niedzielę, odbędzie się w Złotym Potoku wielka zabawa, z której całkowity dochód jest przeznaczony na dokończenie budowy kościoła w Janowie. Zabawa ta połączona będzie z wieloma atrakcjami i powinnaściągnąć szersze masy społeczeństwa chociażby ze względu na cel, który przyswaja tej zabawie.  
Na tę imprezę uczynił hr. Ra-SPRZEDAM 8 morgów ziemi w bardzo dobrej kulturze i w pobliżu pierwszorządnej szosy pod Częstochową. Wiadomość bliższa u Ludwika Cieniary w Kamienicy Polskiej.  
W dniu 10 sierpnia 1930 roku na dokonanie budowy kościoła w Janowie odbędzie się w Potoku Złotym w parku „Borek”, własność J. W. H. Raczyńskich **WIELKA ZABAWA** połączona z fantową loterią, pocztą francuską i t. p. Podczas zabawy przygrzewać będą dwie orkiestry. Bulet obficie zapatrzony na miejscu. Początek o godzinie 3-ej po poł. W razie niepogody zabawa odbędzie się w następną niedzielę. Cena biletu wejścia na zabawę oraz zwiedzenia w dniu zabawy 3 zł. w lesie parkowym 1 złoty, dla dzieci 50 groszy.

**PAWEŁ Fr. WIECZOREK** w Katowicach **Hurtownia Materjałów Budowlanych** 2577 ul. Zamkowa 26/28. **Polca hurtowo i detalicznie: posiadają teraźniejszą w różnych kolorach, glazurę szklaną oraz wszelkie materiały budowlane.** **Wiadomość u p. ROZENBLUMA (Częstochowa, Aleja 41 sklep).**  
**Okulista Dr. med. Jan Skotnicki powrócił** Częstochowa II Aleja 20.







# Kino-Teatr „CASINO” Kościuszki 18.

Od piątku 8 sierpnia 1930 r. i dni następne  
**KINO I REWIA!** Wznawienie najświetniejszego filmu świata! **KINO I REWIA!**  
Film nad filmy! Cuda kinematografii! Przejób nad Przejobem!  
**SAMSON i DALILA**  
Potężny dramat biblijno-współczesny.  
W rolach głównych: ulubienica publiczności **Marja Corda**.  
Film ten to najpotężniejsze arcydzieło filmowe!  
Film ten to wszyscy widzowie powinni!  
Wielotysięczne tłumy! Bardzo bogata wystawa! Cudowna gra i reżyseria!  
**NA SCENIE:**  
Artystyczny Warszawski Teatr Rewijowy „**MASKA**”  
pod dyr. **J. Lubicza** na czele z **RENĄ KORŚCIŃSKĄ**  
Wielka artystyczna rewia, pełna humoru, śpiewu i tańca p. t.  
**SATANELLA**  
SZCZEGÓLNY PROGRAM W AFISZACH

**Teatr „NOWOŚCI”**  
Scena i ekran  
Od piątku 8 sierpnia i dni następ.  
**NA SCENIE:**  
Pobuduj swoją babkę.  
**PANNA ELZA**  
Reż. wykonał: Albert Baserman, Albert Stejneger, Jack Trewan.  
Tańce i ewol. układu bał. J. Szymankiewicz.  
Uwaga! Ceny miejsc zależne. Kresła parterowe na wszystkie sceny tylko i t. t. Ostat. seans o 9.30

### Rycerki św. Florjana

Województwo kiełkieckie produkuje. Nie wszyscy wiedzą, że mamy w Polsce specjalne kobiece oddziały strażackie, a jest ich już na terenie Rzeczypospolitej 120. Największą ilością drużyn kobiecych pochwalili się może województwo kiełkieckie, które ma ich aż 60. Dalej idzie województwo warszawskie z 6 oddziałami. Drużyny te są zupełnie podobne do męskich, z tą różnicą, że w kształceniu zawodowym większy nacisk kładzie się na służbę samarytańską. Poza tem odbywają zupełnie normalne ćwiczenia ratownicze i obrony. Wobec pomysłowych doświadczeń z drużynami kobiecimi, ogólnopolski związek strażacki postanowił wykonać jaknajbardziej rozszerzyć akcję tworzenia nowych drużyn rycerek św. Florjana. Ciekawe, że w większości wypadków komendantkami drużyn ognionych kobiecych są żony komentantów straż męskich. Dodać należy, że istnieją specjalne oddziały klasztorne, gdzie w myśl przepisów zakonnych nie może wejść żaden mężczyzna. Straże te są bardzo starannie ćwiczone.

### Pomruki niezadowolonych.

że dotąd niema „taniej wódki”  
Rzec charakterystyczna, z jak błyskawiczną szybkością rozchodzą się pewne wiadomości wśród szerszych warstw ludności. Ostatnio np. było kilka poważnych kłesk żywiołowych i różnych waznych wypadków lecz wiadomości te, chociaż wada docierają do mas, nie wywołują tam specjalnego zainteresowania, natomiast rzecz, interesująca bezpośrednio te rzesze, stają się natychmiast ogólnie wiadome. Tak było z wiadomością o wypuszczeniu przez monopol spirytusowy małych butelek wódki po 72 gr. Zaledwie ukazała się o tem wiadomość, głosząca np. że monopol wydał dopiero zarządzenie, a już na drugi dzień całe masy ludzi zaczęły zgłaszać się do składów i restauracji z żądaniem małych butelek. W dni targowe mnóstwo włościan z najbliższych wsi przyjeżdża specjalnie do miast po wspomnianą wódkę, a ponieważ tak opragnionego artykułu jeszcze niema i wogóle nie wiadomo, kiedy będzie, zaczyna ujawniać się wśród mas duże niezadowolenie i podejrzenie, że coś tu jest nie w porządku, jeżeli bowiem było ogłoszenie, to i wódka być powinna. Właściciele składów wódki i restauracji twierdzą, że ludność uboga masowo zgłasza się po „tanią” wódkę, a odpowiedź, że jej jeszcze niema wywołuje niezadowolenie, przekleństwo, a nawet groźby. Świadczy to o celowości zarządzenia i jeżeli w innych ważnych dziedzinach życia gospodarczego nie umiano zdobyć się na celowe i pozytywne środki zaradcze, w sprawie wódki udało się to w całej rozciągłości. Zawodzą inne źródła

podnieść co najmniej o 60 proc. — W zadnej dziedzinie przemysłu niema takiej różnorodności typów jaka obecnie panuje w dziedzinie stolarstwa budowlanej i nigdzie sprawa normalizacji nie jest tak paląca. Wprowadzenie normalizacji pozwoli poza tem na masową produkcję na skład, oraz spowoduje zmniejszenie ilości odpadków materiału (z 15 na 5 proc.).

Ustalenie programu budowlanego na szereg lat, a więc pewnego zbytu oraz normalizacja stolarstwa — są to aktualne zagadnienia, których rozwiązanie wybitnie wpłynie na obniżenie cen stolarstwa i szybkość dostawy. — Wystawa prób i wzorów przemysłu krajowego. Wystawa ruchoma prób i wzorów przemysłu krajowego organizuje w drugim półroczu b. r. pokazy w szeregu miasteczek m. in. na terenie województwa warszawskiego, w Pruszkowie i Mińsku Mazowieckim.

Wystawa jest instytucją, mającą na celu poczenie ludności o wyrobach polskiego przemysłu i posiada znaczenie oświaty praktycznej, organizując przytem pokazy wyrobów rzemiosła miejscowego. — Rynek masła. Ceny masła utrzymują się bez zmiany. W Warszawie w hurcie placono w dalszym ciągu zł. 5,10 za 1 kg. i gat. masła mleczarskiego loco skład. Tendencja słaba. Konsumcja znacznie zmniejszona. — Nafta z Tucholi. W laboratorium gdyńskiej szkoły handlu morskogo wykonano analizę próbną nafty z Tucholi. Analiza wykazała, że nafta z Tucholi zawiera 40 proc. benzyny ciężkiej, 40 proc. ciężkiej nafty, oraz 20 proc. olei lekkich.

### Kronika handlowa

— Kongres Izby Przemysłowo-handlowych. W dniach 3 i 4 września r. b. odbędzie się we Lwowie kongres radców izb przemysłowo-handlowych z całej Polski. W kongresie wezmą udział przedstawiciele rządu, z p. ministrem przemysłu i handlu inż. E. Kwiatkowskim na czele. Podczas kongresu obradować będą sekcje fachowe, na których referaty wygłoszą wyznaczeni już przez komisję kongresu referenci. Do udziału w kongresie uprawnieni są wszyscy radcy izb, a goście, przez nich zgłoszeni, przyjęci będą w charakterze hospitantów. — Produkcja wapna. Mamy dwa rodzaje wapieniaków: są to albo duże instalacje fabryczne, nowoczesne urządzone, albo mniejsze połowe wapieniaki, rozsiane po całym kraju. Dokładnej statystyki całkowitej produkcji wapna nie posiadamy. W każdym razie można z dość znacznym przybliżeniem przyjąć, że zdolność produkcyjna wszystkich polskich wapieniaków wynosi około 500,000 ton, przyczym w okresach najwyższej dotychczasowej koniunktury zapotrzebowanie roczne łącznie z eksportem nie przekroczyło 70 proc. powyższej cyfry. Ponieważ instalacje wapieniaków nie są zbyt skomplikowane i nie wymagają dużych nakładów, w razie zwiększonego, a przedewszystkiem zapewnionego zbytu — rozwój istniejących, a nawet powstanie nowych wapieniaków nie spowoduje żadnych trudności. — Kwestja normalizacji stolarstwa budowlanego. O zwiększeniu zdolności wytwórczości warsztatów stolarskich przedewszystkiem zdecydują się wprowadzenie normalizacji typów stolarstwa. Fachowcy obliczają, że w razie wprowadzenia normalizacji drzwi i okien zdolność wytwórcza warsztatów powinna się



### Uwaga przed nasładownictwami!

Im więcej znany i lubiany jest towar pewnej marki, tem więcej bywa podrabiany przez niesumienne fabrykantów. Tak się to dzieje ze słynnym z jakości mydłem „Koffontay z pralką”, które nieuczciwi konkurenci licząc na szkodę dla wielu gospodyń domu. Niech się Szanowna Pani sama przed tem chroni i żąda zawsze wyraźnego mydła „Koffontay z pralką”, zważając, aby nie zapokowano Jej jakiegokolwiek nasładownictwa. Nie dajcie sobie, Szanowne Panie, narzucić innych, rzekomo „tak samo” dobrych wyrobów. Wyróżniajcie, Szanowne Panie, zawsze te sklepy, w których respektowane są Wasze życzenia. Mydło „Koffontay” zawiera glicerynę, jest aromatycznie perfumowane i bez opakowania.

Mydło **Koffontay** z pralką

Złoty medal na Wystawie w Katowicach 1927 roku, Zastępca na Częstochowę J. LEWKOWICZ — Częstochowa, Narutowicza Nr. 15.

### K SOCZEK

OPTYK  
Częstochowa 11 ul. nr. 16, tel. 223.  
Firma czyniąca od 1923 roku

### Togal

TABLETKI  
SA SĄKUTECZNYM ŚRODKIEM PRZECIWO  
REUMATYZMOWI, PODAGRIE  
BÓŁOM GŁOWY, MIGRENIEM I PRZETĘPIENIOM.  
Cena 12 2/3 zł. 14 1/2 zł.

### Firma GLIŃSKI

ul. A. J. 12.  
polecza:  
MEBLE wszelkiego rodzaju; pojedyncze oraz komplety. — Ceny umiarkowane. — Fgzał. od 1885 r.  
JEDNEGO lub dwóch pokoi z kuchnią, z czynnem mieszkanym poszukują od 1 września inż. Sierż. Komisarz Ziemiński, ulica Kilińskiego 3. 2604

### PLACE BUDOWLANE W ZACISZU

pod nazwą  
hip. Stradom-Kazimierzów w obrębie M. Częstochowy,  
plany zatwierdzone przez Magistrat  
i Kolonje ogrodnicze i robotnicze w Kiedrzyńcu  
3 kilometry od Częstochowy  
sprzedaje na dogodnych warunkach Delegatura Wydziału parcelacyjnego Banku Ziemiańskiego w Piotrkowie Tryb. Al. 3 Maja Nr. 4  
Informacji udziela oddzielnie Zezisa, codziennie: Delegatura w Piotrkowie Tryb., Oddział Banku Ziemiańskiego w Częstochowie, właściciele na miejscu, umowyjnie delegat z Oddz. Banku Ziemiańskiego w Częstochowie od godz. 9 do 12 po poł. w soboty oddzielnie Kiedrzyńca — właściciele majątku na miejscu codziennie.

### Z dziedziny mody

Szczegóły, szczegóły!..  
Dzisiejsze tak bardzo modne biżuterje fantazyjne mają, pomimo swej względnie niskiej ceny, cechy artyzmu i wykintu, który panuje dziś wszechwładnie w dziedzinie mody. Rozpada się ona na dwa zasadnicze działy: biżuterję opartą na podstawie kamieni mniej cennych, jednak prawdziwych, oprawnych w artystycznie nie opracowane motywy, i — biżuterję, a właściwie ozdoby czysto fantazyjne, jakimi są tak bardzo noszone dzisiaj sznury różnych paciorków. Wśród modnych — najmodniejszym motywu biżuterji fantazyjnej jest kamień, tem cenniejszy, im ciemniej się jest jego zabarwienie. Korale i turkusy wrócili całkowicie do mody. Zestawienie tych kamieni jest uważane za jeden z najciekawszych pomysłów dekoracyjnych. Bursztyny zaczynają być znów faworyzowane, których przezroczyta zliczoność używana jest dzisiaj jako podstawa pięknych naszyjników „pendantis” bransoletek, a nawet i pierścionków. Prócz tych kamieni mamy jeszcze do dyspozycji kamień księżycowy, kamień błękitny (lapis lazuli), malachit, piryty i wielobarwności pięknych emalii, które stanowią najczęściej tło fantazyjnej biżuterji.

Linja dzisiejszych letnich sukienek, jak to daje się zauważyć, odznacza się daleko większą prostotą, aniżeli wśród modeli ubiegłych sezonów. Sukienki dzienne rzadko kiedy podporządkowują się asymetryczności.

Na wieczorowe suknie letnie dla młodych panienek możemy stosować wszystkie materiały, lecz w jednym kolorze — w białym. Co się tyczy płaszczy lub żakietów i narzutek wieczorowych, można dla odmiany stosować wszystkie żywe kolory do najjaśniejszych pod warunkiem, jeśli będą zrobione z bawełnianego veloursu. Płaszczki te, czy są proste, czy wcięte, muszą być zawsze bardzo krótkie. Na lato najodpowiedniejsze są pelerynki. Rozmańciki sukienek jest wielka. Szpamićki są bardzo szerokie, dość długie, lecz nigdy nie opadają niżej kostek.

Najnowsze suknie są bardzo szerokie u dołu, lecz szerokość ta jest zaznaczona w jak najrozmaitszy sposób.

Płaszczki wieczorowe zostają nadal bardzo krótkie.

Po południu zatrzymuje się nowa velours.

S.

### ZAKŁADY ELEKTROTECHNICZNE

F. Blachowicz i Syn w Częstochowie, Kościuski 8, tel. 266, wykonują: Prądnice silnik, przetwornice, transformatory, instalacje niskiego i wysokiego napięcia.

### PROSISKI OD Bólu głowy

DLA DOROŚTYCH  
z. t. „Kogutek”  
W TABLETKACH  
SZYBKO USUWAJĄ UPORCZYWE BÓLE GŁOWY  
ZAMIAST I PROSZA UŻYWA SIĘ Z TABLETKI.  
ZADĄC W APTEKACH z marką „Kogutek”  
A. GASECKI i s-wo  
Fabr. Chem. Farm. w Warszawie.

W PORAJU sprzedam położony blisko stacji i rzeki (przy tartaku Hańki) suchy drewniany dom bez lokatorów. Siedem ubikacji. Mieszkania zimowe, ciepłe, s wygodami. Dwa ogródki, placu pół morgi. Pierwsze informacje tylko listownie. Adres: Częstochowa, Fanny Marji Nr. 22 Tomasz Jasiński.

W PORAJU sprzedam bardzo niedrogo: cztery pół morga wyprawionej pod warzywami, murawa piętrowa w z centralnem ogrzewaniem i kanalizacją, parterowy murowany domek, stodoła, stajnia, obórki i inne budynki pod wórzem. Posesje te mogą i wydzielone ogrodnikami lub innym osobom, w całości albo częściowo. Pośrednictwo wykluczone. Pierwszych informacji udzielam tylko listownie. Adres: Częstochowa ul. Fanny Marji 22 Tomasz Jasiński.

**CHEŚC OTRZYMAĆ POSADĘ?** Musisz ukochany kursy fachowe, korespondencyjne u profesora Sekulowicza, Warszawa, Żurawia 42. Kursy wyręczają listownie: buchalter, rachunkowca księgowy, korespondencyjny handlowy, stenograf, znak handlu, prawa, kaligrafii, pisanie na maszynie, towaroznawstwa, angielskiego, francuskiego, niemieckiego, pisowni oraz gramatyki polskiej. Po ukończeniu świadectwa. Zadzajcie prospektów. (2009)

**WALIZKI z oryginalnej, gwarantowanej, wulkanizowanej skóry polecza:** Wytworzył przy ul. Ogrodowej nr 2 róg Spadkowej dom p. Włodowiczowej

MEBLE nowe i używane wszelkiego rodzaju: kredensy, stoły, krzesła, szafy, biżuterki, tremy, otomany, kozetki, łóżka, materace i łodownia. i Aleja 12—Gliński.

ZGUBIONO książkę wojkowa w wyd. przez PKU. Częstochowa na imię Kazimierz Orłowski. — 2616

DO SPRZEDANIA sklep spotywczy i dom ul. Stodolna. Wiad: Warszawska Nr. 4. — 2622

PRACOWNICZE porządki oddział od godz. 12 do 13 i od godz. 2 — 4 b. siedz. Wielka 28 m 7.

PLASZCZYKI, ubranka, sukienki letnie 30 proc. taniej sprzedaje t. „Halina” ul. Kościuski Nr. 18. — 2596

ZGUBIONO książkę wojkowa wydana przez PKU w Częstochowie i kartę mobilizacyjną na imię Leon Jędrusiński. WYDZIERAWIĘ dwa pokoje z kuchnią z przedpokojem i ogródkiem z powodu wycenia Lisinie, Wręcyska 52 B. Makuch. Cena przystępna. — 2613

SEWICKIE 2 maszyny włókn. data do sprzedania b. tanio. Wład. Św. Barbery Nr. 18. — 2614

